

Revisorernas redogörelse 2016

Vi har under året granskat den verksamhet som bedrivits inom Kommunstyrelsens och övriga nämnders ansvarsområden enligt särskild granskningsplan. PwC har biträtt oss vid revisionen.

Kommunens fullmäktige är de kommunala revisorernas uppdragsgivare. Det är därför befogat att vi skriftligt för fullmäktige redovisar vårt uppdrag och de bedömningar vi gjort. Syftet med den årliga granskningen av all verksamhet är att pröva om nämnderna fullgör sitt uppdrag från fullmäktige. Revisionen skall också vara stödande och framåtsyftande. I uppdraget ingår bl a att pröva hur nämnderna tar till sig och tolkar uppdraget och operativt omvandlar detta så att verksamheten når de politiska målen. I nämndernas uppdrag ingår både uppbyggnad av system och verktyg för ledning, styrning, uppföljning och kontroll, liksom att säkerställa att systemen och verktygen tillämpas på avsett sätt. Utgångspunkten är nämndernas och styrelsens ansvar för att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig, ekonomiskt tillfredsställande och säker verksamhet genom aktivt beslutsfattande.

En förutsättning för att kunna uttala oss i ansvarsfrågan är att ha förvissat oss om att Kommunstyrelsen och nämnderna aktivt visat att de tagit ansvar för att fullgöra fullmäktiges uppdrag.

Nedan lämnas en redogörelse för de granskningar som genomförts under revisionsåret 2016. Kommunens verksamhet har dessutom följts kontinuerligt genom protokoll och andra handlingar från Kommunstyrelsen och nämnderna. Träff har under verksamhetsåret ägt rum med representanter från Kommunstyrelsen.

Väsentlighets- och riskanalys

En viktig och grundläggande del i revisionsprocessen är planeringen av revisionsinsatser. En utgångspunkt för revisionsplaneringen är bedömning av väsentlighet och risk inom verksamheterna. Revisionsarbetet skall inriktas mot sådana områden där det kan finnas risk för att väsentliga fel uppstår som kan påverka verksamhetens inriktning, förvaltning och redovisning. Revisorerna har genomfört en väsentlighets- och riskanalys till grund för revisionsplaneringen.

Granskning av delårsrapport per den 2016-08-31

Resultatet för perioden är 113,9 mnkr (85,7 mnkr), vilket är 28,2 mnkr högre än motsvarande period föregående år. Prognosen för helåret pekar mot ett resultat om 67,7 mnkr. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- Vi har i samband med genomförd granskning inte funnit något som tyder på att kommunens delårsrapport inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.
- Utifrån de finansiella mål som kommunfullmäktige fastställt instämmer vi i kommunstyrelsens bedömning av möjligheterna att nå det finansiella målet.
- Vid granskningen har det inte framkommit något som tyder på att det verksamhetsmässiga resultatet, inte i allt väsentligt, är förenligt med fullmäktiges mål.

Granskning av årsredovisning år 2016

Årets resultat är positivt och uppgår till 80,0 mnkr (52,0 mnkr). Resultat innebär en positiv avvikelse mot budgeterat resultat med 69,4 mnkr. Kommunallagens balanskrav är uppnått.

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2016 är uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2016 är delvis uppfyllda. Kommunstyrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning och gör en jämförelse med tidigare års måluppfyllelse.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är i allt väsentligt upprättade enligt god redovisningssed. Inga väsentliga avvikelser mot god redovisningssed har påträffats som påverkar rättvisande räkenskaper. Granskningen har dokumenterats i en särskild rapport.

Särskilda granskningsinsatser

Översiktlig granskning av den interna kontrollen

Revisorerna har under en följd av år genomfört årliga internkontrollprojekt. Projektets inriktning har förändrats över tiden i takt med att nämndernas arbete med intern styrning och kontroll har utvecklats. De senaste åren har projektet inriktats mot att granska och bedöma nämndernas arbete utifrån ett bredare perspektiv. Granskningen av den interna kontrollen sker utifrån ett perspektiv där såväl styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi, system för intern kontroll samt nämndernas ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat innefattas. I årets granskning har även den interna kontrollen avseende intern och extern representation granskats.

Den sammanfattande bedömningen är att Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll i huvudsak är tillräcklig utifrån en översiktlig granskning. Vår bedömning är att det finns system för styrning och uppföljning av ekonomi, verksamhet och kvalitet inom samtliga nämnder. Uppföljningen bedöms liksom tidigare år vara strukturerad och systematisk.

Målstrukturen innehåller flera olika nivåer och en mängd olika mål, vilket innebär att erforderliga system och rutiner för uppföljning måste finnas. Ett mål ställer krav på uppföljning och att resultatet mäts eller bedöms. Ett stort antal mål innebär således en stor utmaning i att skapa system för en effektiv uppföljning. Vi noterar att totala antalet mål för nämnderna har ökat något för år 2016 jämfört föregående år men att den sammantagna nivån är klart lägre jämfört tidigare mandatperiod.

Generellt kan vi konstatera att de mål som har en tydlig mätbarhet också har en tydligare och mer precis analys kring måluppfyllelsen. Det är hos flera nämnder inte helt enkelt att förstå bedömningen av måluppfyllelsen och resultaten av målen då förklaringarna inte lämnar tillräcklig information. En tydligare analys av måluppfyllelsen och målets relevans bör göras i analysen.

Att kommunen har ett samlat system för arbetet med intern kontroll har nu resulterat i att flertalet nämnder antagit en internkontrollplan(undantaget överförmyndaren). Genom antagen plan, diskussion om potentiella riskerna som finns inom respektive nämnds ansvarsområde och efterföljande analys finns nu goda förutsättningar att strukturerat arbeta med system för uppföljning och intern kontroll under året.

Avseende internkontrollen (undantag överförmyndaren) görs bedömningen att kontroller och rapportering från förvaltningarna till nämnderna har skett som planerat på ett strukturerat och systematiskt sätt. Alla nämnders respektive förvaltningar har rapporterat slutgiltigt till nämnderna.

Vidare ser vi positivt på att en analys och utvärdering av föregående års arbete görs och används vidare i arbetet med intern kontroll, även om analysen är förhållandevis kort och kvaliteten i analysen varierar mellan nämnderna.

Sex av sju granskade nämnder visar positiva avvikelser i jämförelse med budget. Socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden står även i år för de största överskotten. Det är endast tekniska nämnden som uppvisar negativ avvikelse mot budget.

Socialnämnden rapporterar en positiv avvikelse uppgående till 30,2 mnkr. Samtliga verksamheter uppvisar ett överskott mot budget. Individ- och familjeomsorg uppvisar det enskilt största överskottet, varav mottagande av nyanlända och ensamkommande barn står för drygt hälften av överskottet. I övrigt rapporteras nämndens positiva resultat bero på lägre volymer än förväntat för hemtjänst, särskilt boende, bostad med särskild service och korttidsvistelse LSS, ekonomiskt bistånd samt dygnet-runt-insatser för vuxna missbruk/socialpsykiatri.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett överskott mot budget om 17,8 mnkr. Avvikelsen rapporteras till stor del på befolkningsutvecklingen och volym utifrån färre elever än beräknat.

Under de senaste åren har ett flertal händelser aktualiserat vikten av att det finns tydliga regler och rutiner för hur kommunerna hanterar skattebetalarnas pengar, inte minst när det gäller representation. Det är viktigt att representationen är ändamålsenlig och att den interna kontrollen är tillräcklig.

Kommunen har övergripande riktlinjer avseende representation som gäller för samtliga förvaltningar i kommunen. Av riktlinjerna framgår vilka regler som gäller för kontering på granskade konton samt vilken information som tydligt ska specificeras av faktura eller underlag. Utfallet av verifieringen som gjorts inom ramen för den här granskningen visar att det förekommer vissa brister vad gäller redovisning av extern och intern representation. Bristerna är hänförliga till ofullständiga underlag i vissa avseenden. Intern och extern representation bedöms utifrån de underlag vi tagit del av vara rimliga till sin omfattning och inriktning.

Styrning och ledning av hemtjänstverksamheten

Granskning har skett av Socialnämndens styrning och ledning av biståndsbedömningen gällande hemtjänsten. Den samlade bedömningen är att Socialnämnden i allt väsentligt säkerställer en god biståndsbedömning genom en ändamålsenlig styrning och ledning. Inom vissa områden bedömer vi dock att behov finns av ett fortsatt utvecklingsarbete, varför vi lämnar Socialnämnden följande rekommendationer:

- Uppdatera riktlinjerna för handläggning inom äldre- och handikappomsorgen från år 2010 och i det arbetet synliggöra kopplingen mellan riktlinjer, tillämpningsanvisningar och upprättade rutiner.
- Säkerställ att fastställda genomförandeplaner för samtliga utförare registreras i kommunens verksamhetssystem.

- Överväg en mer strukturerad uppföljning av kvaliteten i upprättade genomförandeplaner. Exempelvis genom att i större utsträckning se till innehåll i upprättade genomförandeplaner i nämndens nuvarande internkontrollarbete kopplat till området.
- I kommande bedömning av risker avseende myndighetsutövning inom hemtjänst särskilt beakta hur underbemanningen på handläggarsidan påverkat förutsättningarna att arbeta i enlighet med utarbetade rutiner och tillvägagångssätt. I det arbetet ligger även att i dialog med övriga nämnder verka för en gemensam strategi och handlingsplan för framtida personal- och kompetensförsörjning.

Revisorerna har översänt rapporten till Socialnämnden för kännedom och åtgärd.

Service och tillgänglighet gentemot medborgare och brukare

Under året har en granskning genomförts av service och tillgänglighet inom kommunen gentemot medborgare och brukare. Granskningen syftar till att bedöma huruvida Kommunstyrelsens och nämndernas styrning, kontroll och uppföljning är tillräcklig för att säkerställa ett tillfredställande bemötande och tillgänglighet gentemot medborgare och brukare.

Den samlade bedömningen är att Kommunstyrelsen och nämnderna i allt väsentligt har en tillräcklig styrning, kontroll och uppföljning för att säkerställa ett tillfredsställande bemötande och tillgänglighet gentemot medborgare och brukare. Samtidigt som granskningen överlag visar på att kommunen framförallt via Ekerö Direkt på ett aktivt sätt arbetar för att säkra och utveckla service och tillgänglighet har ett antal utvecklingsområden identifierats. Utifrån genomförd granskning lämnas därför följande rekommendationer:

- Säkerställ att samtliga nämnder i kommande verksamhetsplanering beaktar, konkretiserar och analyserar förutsättningar, möjligheter och eventuella risker kopplat till fullmäktiges mål om att kommunens resultat i upplevt bemötande och tillgänglighet ständigt ska förbättras.
- Kommunstyrelsen behöver säkerställa att befintliga överenskommelser årligen revideras mellan Ekerö Direkt och kommunens nämnder/förvaltningar för att uppnå ändamålsenlighet och samsyn avseende förväntan på ärendehantering.
- Kommunstyrelsen behöver tydliggöra Ekerö Direkts roll och ansvar i kommunens fortsatta arbete kopplat till framtida e-tjänster och utveckling av hemsida etc.

Revisorerna översänder rapporten för kännedom och åtgärd.

Granskning av kommunens upphandlingsverksamhet

Granskningen har syftat till att kartlägga Kommunstyrelsens och nämndernas rutiner kring upphandling och inköp och bedöma om dessa är ändamålsenliga samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningen har skett på ett urval upphandlingar och inköp som kommunen gjort under 2016.

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att Kommunstyrelsen och nämnderna inte fullt ut har en ändamålsenlig organisation och ändamålsenliga rutiner för upphandling och inköp. Däremot gör vi bedömningen att den interna kontrollen är tillräcklig utifrån att det finns rutiner för kontinuerlig uppföljning av avtal och att dessa rutiner tillämpas. Upphandlingsfunktionen har kommit med förslag till vilka åtgärder som bör vidtas med anledning av noterade brister.

Inom ramen för granskningen har revisionen följt upp kommunens upphandling av modulbyggnader för gruppbostad i Roshagen. Baserat på detta vill revisorerna särskilt lyfta fram vikten av att kommunen säkerställer att man har erforderlig kunskap att genomföra kontroller av att tilltänkta leverantörer har tillräckligt stabil finansiell och ekonomisk styrka och relevant teknisk kompetens. Detta är inte minst viktigt avseende leverantörer från annat land än Sverige eller för bolag som ingår i olika former av avancerade koncernbildningar

Revisorerna översänder rapporten till Kommunstyrelsen för besvarande.

Granskning av ändamålsenlighet och intern kontroll i AB Ekerö Bostäder och Roslagsvatten AB

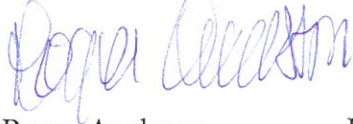
Lekmannarevisorerna i AB Ekerö Bostäder har genom särskilda insatser granskat om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Under året har en översiktlig granskning skett av huruvida bolaget bedriver en verksamhet i enlighet med bolagsordning, ägardirektiv och andra styrande dokument som fullmäktige beslutat om samt om återrapportering av ägardirektiven sker i bolagets förvaltningsberättelse.

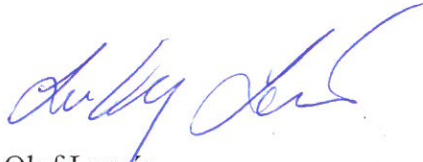
Lekmannarevisorerna har avgivit en särskild granskningsrapport.

Lekmannarevisionen i kommunens delägda bolag Roslagsvatten AB och dess dotterbolag Ekerövatten AB har genomförts tillsammans med lekmannarevisorer från övriga ägarkommuner. Lekmannarevisorn har avgivit särskilda granskningsrapporter.

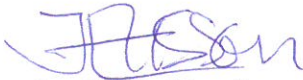
Ekerö den 5 april 2017

Roger Axelsson
Ordförande

Lars-Olof Lauren
Vice ordförande

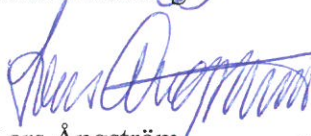
Jan Edvin Henriksson

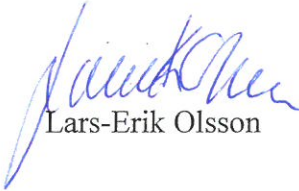
Mats Palmberg

Lena Samuelsson

Lars Ångström

Lars-Erik Olsson